

Antoine de Saint Exupéry: Malý princ

Metodické instrukce

PŘÍNOS K ROZVOJI OSOBNOSTI ŽÁKA PODLE RVP ZV:

- ❖ rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých;
- ❖ učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých;
- ❖ napomáhá prevenci vzniku xenofobie;
- ❖ napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí;
- ❖ stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- ❖ kompetence k učení; kompetence komunikativní; kompetence k řešení problémů; kompetence sociální a personální, kompetence občanské.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

- ❖ **kognitivní:** žák se seznámí s knihou Malý princ; žák se seznámí s okolnostmi, které mohou doprovázet člověka při příchodu do nové země.
- ❖ **psychomotorické:** žák vyhledává informace v literárním textu, své odpovědi konfrontuje s odpověďmi spolužáků, je schopen je třídit, analyzovat a prezentovat; žák rozvíjí schopnost komunikovat a vyjádřit jasně své myšlenky a názory ve skupině; žák zaznamená písemně své myšlenkové pochody.
- ❖ **afektivní:** žák citlivě nahlíží na situaci člověka, který se ocitá v cizí zemi; žák vnímá problematiku cizinců z vlastní perspektivy.

TEMATICKÉ ZAMĚŘENÍ PODLE RVP ZV:

- ❖ lidské vztahy; multikulturalita.
-

MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY:

- ❖ komunikační a slohová výchova (rozvíjení komunikativních dovedností);
  - ❖ osobnostní a sociální výchova (mezilidské vztahy, kooperace, poznávání lidí, sebepoznání, hodnoty, postoje a praktická etika);
  - ❖ výchova k občanství (globalizace);
  - ❖ výchova ke zdraví (morální rozvoj);
  - ❖ výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá).
-

POŽADAVKY NA PŘÍPRAVU:

- ❖ pracovní listy pro žáky; kartičky se zadáním otázek.
-

DOPORUČENÉ METODY PRÁCE:

- ❖ metoda snowball; práce s literárním textem; metody kritického myšlení (volné psaní); řízený rozhovor se žáky.
-

DOPORUČENÁ LITERATURA:

1. DOROVSKÝ, I., ŘEŘICHOVÁ, V. aj. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež I. Zahraniční spisovatelé*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-314-5.
  2. EXUPÉRY, A. de S. *Malý princ*. Praha: Albatros, 2010. ISBN 978-80-00-02738-8.
  3. GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E. *Aktivizační metody ve výuce, prostředek ŠVP*. Olomouc: Hanex, 2007. ISBN 978-80-85783-73-5.
-

Úvodní část – fáze evokace

Na začátku hodiny sdělí učitel žákům hlavní cíle (seznámení se s knihou *Malý princ*; pochopení situace člověka, který přichází do nové země).

❖ Aktivita č. 1: naladění

Cílem úvodní aktivity je naladění žáků na téma, které se dotýká pocitů cizince. Záměrem této činnosti je, aby se žáci vcítili do situace člověka, který se ocitá v cizí zemi.

Učitel přečte žákům první část úryvku z knihy *Malý princ*. Pokud žáci postavu malého prince neznají, je důležité připomenout stručně základní informace o knize a jejím hrdinovi.

*Když se tedy malý princ ocitl na Zemi, dost ho překvapilo, že nikoho nevidí. Už se bál, jestli si planetu nespletl, ale vtom se v písku pohnul kroužek v barvě měsíce.
„Dobrou noc,“ zkusil malý princ.
„Dobrou noc,“ odpověděl had.
„Na kterou planetu jsem se dostal?“ chtěl vědět malý princ.
„Na Zemi, do Afriky,“ prozradil had.
„Aha!... Takže na Zemi nikdo není?“
„Tohle je poušť. V poušti nikdo není. Ale Země je velká,“ vysvětloval had.
„Tak mě napadá,“ poznamenal, „jestli nejsou hvězdy osvětlené proto, aby si každý jednou mohl najít tu svou. Podívej, moje je zrovna nad námi... Ale je strašně daleko!“
„Je krásná,“ řekl. „Co tady děláš?“
„Mám starosti s jednou květinou,“ na to malý princ.
A zmlkli.
„Kde jsou lidé?“ ozval se po chvíli malý princ. „V poušti je jeden trochu sám...“*

Po přečtení krátké ukázky z knihy položí učitel žákům otázku, zda se v příběhu, který slyšeli, vyskytují nějaké informace o tom, co prožívá malý princ ve chvíli, kdy přicestoval na planetu Zemi. Pokud ano, doloží žáci, v jaké části tyto náznaky spatřují.

Následně vyzve učitel žáky, aby se posadili do kruhu. Jejich úkolem bude ponořit se do mysli malého prince, který právě přicestoval na neznámou planetu Zemi. Každý žák v kruhu uvede jednu myšlenku, jež by mohla jít v tuto chvíli malému princovi hlavou.

Hlavní část – fáze uvědomění si významu

❖ Aktivita č. 2: četba literární ukázky

Vyučující rozdává žákům list s textem literární ukázky. Žáci čtou nahlas ukázku z knihy *Malý princ*.

❖ Aktivita č. 3: práce s literárním textem, metoda snowball

Cílem aktivity je, aby žáci byli schopni pochopit situaci a potřeby člověka, který přicestoval do cizí země. Žáci se zamýšlí nad problematikou z vlastního pohledu, aplikují své zkušenosti.

Po přečtení rozdává učitel žákům kartičky s otázkami. Každý žák obdrží jednu kartičku. Nejprve pracují žáci samostatně. Důležité je, aby žáci skutečně pracovali s textem, znovu a pozorně jej četli, dohledávali ukázky atd. Otázky jsou koncipované tak, že na sebe navazují a při závěrečné prezentaci budou zodpovídaný v dané posloupnosti. Závěrečná otázka je určena pro všechny žáky.

Metoda snowball spočívá v tom, že nejprve pracuje na příslušném úkolu žák samostatně. Po chvíli vytvoří dvojici s žákem, který má stejnou otázku, porovnávají odpovědi a dále je rozpracovávají. Následně se spojí žáci do skupin po čtyřech (opět mají všichni stejnou otázku). V závěrečné fázi prezentují žáci výsledky své práce.

1. Byl příchod na planetu Zemi pro malého prince jednoduchý?

K zamyšlení: Co všechno se může stát překážkou, pokud se ocitneme v cizí zemi? Co člověku naopak může v takové situaci pomoci?

2. Co připadalo malému princovi jiné a nezvyklé? Proč tomu tak bylo? V čem se jeho planeta lišila od Země?

K zamyšlení: Je těžké pochopit a přijmout odlišný způsob života, když člověk začíná žít v zemi, která je mu cizí?

3. Co všechno se malý princ dozvěděl o Zemi?

K zamyšlení: Ocitneme-li se na delší dobu v neznámém prostředí, například v cizí zemi, co vše o ní potřebujeme vědět, abychom v ní mohli žít?

4. Co se malý princ dozvěděl od hada, květin, hory a lišky o lidech? S čím souhlasíte?
V čem se naopak mýlili? Mýlil se v něčem i malý princ? Proč tomu tak bylo?

K zamyšlení: Kdybyste byli cizincem v neznámé zemi, co všechno byste chtěli vědět o jejích obyvatelích?

Závěrečná otázka: Kdo byl malému princovi nejlepším učitelem? Co nejdůležitějšího se podle vás malý princ naučil?

Závěrečná část – fáze reflexe

❖ Aktivita č. 4: volné psaní

Aby žáci na závěr hodiny utřídili své myšlenky, bude využita metoda volného psaní. Úkolem žáků je, aby zaznamenali své myšlenky, tak jak skutečně v jejich mysli plynou. Pravopis v tuto chvíli není důležitý. Následně přečtou vybraní žáci záznamy svých myšlenek. Ostatní poslouchají a všichni společně potom vyberou myšlenku, která se jim nejvíce líbila. Tato věta se stane mottem celé vyučovací hodiny a bude zapsána na tabuli.

Antoine de Saint Exupéry: Malý princ

Pracovní list

Malý princ šel přes poušť a potkal jen jednu květinu. Měla pouhé tři okvětní lístky, byla úplně nicotná...

„Dobrý den,“ pozdravil malý princ.

„Dobrý den,“ odpověděla květinu.

„Kde jsou lidé?“ zeptal se zdvořile malý princ.

Květinu kdysi viděla jít kolem karavanu.

„Lidé? Je jich myslím tak šest nebo sedm. Zahlédla jsem je před lety. Ale kde je najdeš, to se nikdy neví. Vítr je honí sem a tam. Nemají kořeny, a to jim hodně škodí.“

„Sbohem,“ řekl malý princ.

„Sbohem,“ rozloučila se květinu.

Malý princ vystoupil na vysokou horu. Jaktěživ nepoznal jiné hory než své tři sopky, které mu sahaly po kolena. A vyhaslou sopku používal jako stoličku. Z takhle vysoké hory, říkal si, uvidím najednou celou planetu a všechny lidi...

Jenže zahlédl jen hodně ostré špičky skalních věží.

„Dobrý den,“ řekl nazdařbůh.

„Dobrý den... Dobrý den... Dobrý den,“ odpovídala ozvěna.

„Kdo jste?“ zeptal se malý princ.

„Kdo jste... Kdo jste... Kdo jste...“ odpovídala ozvěna.

„Co kdybychom byli přátelé? Jsem sám,“ povídá on.

„Sám...sám...sám“ na to ozvěna.

„To je ale divná planeta!“ pomyslel si. „Celá suchá, špičatá a slaná. A lidem tu schází představivost. Jen opakují, co jim řeknete... Květinu, kterou jsem měl doma, mluvila vždycky první...“

Malý princ kráčel dlouho po písku, kamení a sněhu, až konečně narazil na cestu. A cesty vždycky vedou k lidem.

„Dobrý den,“ řekl.

Stál u zahrady plné růží.

Malý princ se na ně zadíval. Všechny se podobaly jeho květině.

„Kdo jste?“ zeptal se jich ohromeně.

„Jsme růže,“ odpověděly růže.

„Aha!“ řekl malý princ.

A byl hrozně nešťastný. Jeho květinu mu tvrdila, že je ve vesmíru jediná svého druhu. A tady v zahradě je jich pět tisíc a jedna jako druhá!

Ta by se ale divila, kdyby tohle viděla, pomyslel si. Rozkašlala by se, dělala by, že umírá, jen aby unikla posměchu. A já bych musel dělat, jako že jí chci pomoci, protože jinak by doopravdy umřela, jen aby mě taky ponížila...

A potom si ještě řekl: Myslel jsem si, kdovíjak nejsem bohatý, když mám tuhle jedinečnou květinu, a přitom je to obyčejná růže. Když k tomu přidám své tři sopky, co mi sahají po kolena a z nichž jedna je možná nadobro vyhaslá, vážně nejsem moc významný princ... A lehl si do trávy a plakal.

V tu chvíli se objevila liška.

„Dobrý den,“ řekla.

„Dobrý den,“ odpověděl zdvořile malý princ. Otočil se, ale nic neviděl.

„Tady jsem, pod jabloní...“ ozval se hlas.

„Kdo jsi?“ chtěl vědět malý princ. Jsi moc hezká...“

„Jsem liška,“ představila se liška.

„Pojď si se mnou hrát,“ navrhl malý princ. „Je mi hrozně smutno.“

„Nemůžu si s tebou hrát,“ namítla liška. „Nejsem ochočená.“

„Aha, tak promiň,“ řekl malý princ.

Potom si to ale promyslel a dodal:

„Co znamená ,ochočit‘?“

„Nejsi odsud,“ na to liška. „Co tu hledáš?“

„Hledám lidi,“ odpověděl malý princ. „Co znamená ,ochočit‘?“

„Lidé mají pušky a chodí na lov,“ prohlásila liška. „Hrozně otravné! Taky ovšem chovají slepice. Nic jiného je nezajímá. Hledáš slepice?“

„Ne hledám přátele,“ odpověděl malý princ. „Co znamená ,ochočit‘?“

„Něco, na co se příliš často zapomíná,“ vysvětlila liška.

„Znamená to vytvořit si vztah...“

„Vytvořit vztah?“

„No ovšem,“ přikývla liška. „Zatím jsi pro mě jenom kluk úplně stejný jako sto tisíc jiných. A k ničemu tě nepotřebuju. Ani ty nepotřebuješ mě. Jsem pro tebe jenom liška stejná jako sto tisíc dalších lišek. Zato když si mě ochočíš, budeme se navzájem potřebovat. Ty pro mě budeš jediný na světě. Já pro tebe budu jediná na světě...“

„Začínám to chápat,“ řekl malý princ. „Znám jednu květinu... myslím, že si mě ochočila...“

„To je možné,“ připustila liška. „Na Zemi se dějí ledažaké věci...“

„Ale ne, tohle nebylo na Zemi!“ namítl malý princ.

Liška se zatvářila velice zmateně.

„Na nějaké jiné planetě?“

„Ano.“

„A jsou na té planetě lovci?“

„Nejsou.“

„Zajímavé! A slepice?“

„Ne.“

„Nic není dokonalé,“ vzdychla si liška.

Pak ale zase navázala: „Můj život je tak jednotvárný. Já lovím slepice, lidé loví mě. Slepice jsou jedna jako druhá, lidé jsou jeden jako druhý. Takže se trochu nudím. Ale kdyby sis mě ochočil, hned by můj život byl veselejší. Naučila bych se rozeznat zvuk kroků odlišných od všech ostatních. Když slyším kroky, zalézám rychle pod zem. Ty tvoje by mě vylákaly z nory ven, jako hudba. A podívej se tamhle! Vidiš ty lány obilí? Já chleba nejím. Obilí nepotřebuji. Obilné pole mi nic neříká. A to je moc smutné! Ale ty máš zlaté vlasy. Takže kdyby sis mě ochočil, bylo by pro mě i to pole nádherné! Zlaté obilí by mi tě připomínalo. Zamilovala bych si i to, jak vítr šustí mezi klasy...“

Liška zmlkla a dlouze se zadívala na malého prince.

„Prosím... ochoč si mě!“

„Já bych rád,“ na to malý princ, „ale nemám moc času. Musím si najít přátele a poznat spoustu věcí.“

„Poznat dokážeme jenom ty věci, které si ochočíme,“ namítla liška. „Lidé už nemají čas něco poznávat. Všechno si kupují hotové v obchodech. A protože přátelé se v obchodech neprodávají, lidé už nemají přátele. Jestli chceš přátele, ochoč si mě!“

„Jak se to dělá?“ zajímalo malého prince.

„Potřebuješ hodně trpělivosti,“ odpověděla liška. „Nejdřív si sedneš do trávy kousek dál ode mě, asi takhle. Já tě budu po očku pozorovat a ty nebudeš říkat nic. Jazyk je zdroj všech nedorozumění. Ale každý den se posadíš o něco blíž...“

...

A tak si malý princ ochočil lišku. Potom přišel čas odejít...

„Jejda, to budu plakat,“ řekla liška.

„Můžeš si za to sama,“ na to malý princ. „já ti nechtěl nijak ublížit, to tys chtěl, abych si tě ochočil...“

„Ovšem,“ řekla liška.

„Ale budeš plakat!“ dodal malý princ.

„Ovšem,“ přisvědčila liška.

„Ale tím jsi nic nezískala!“

„Získala,“ řekla liška, „díky té barvě obilí.“

...

„Sbohem...“ řekl jí.

„Sbohem,“ na to liška. „A tady máš tajemství. Je úplně jednoduché: dobře vidět se dá jedine srdcem. To hlavní oči nevidí.“

„To hlavní oči nevidí,“ zopakoval malý princ, aby si to zapamatoval.

